

EVALUAREA PROBLEMELOR EDUCAȚIONALE DIN ÎNVAȚĂMÂNTULUI SIMULTAN DIN ROMÂNIA

Raport realizat de

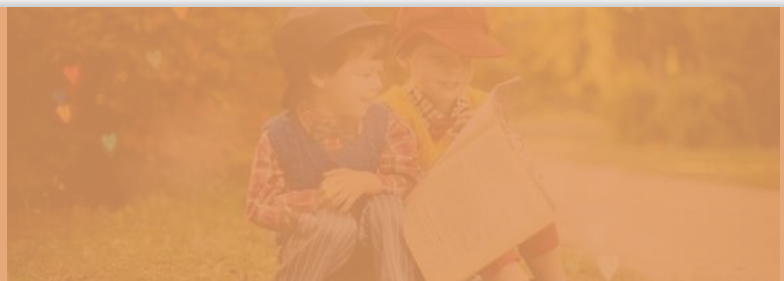

cu sprijinul

Cuprins

Descrierea situației învățământului simultan în România	3
Alte informații cu privire la învățământul simultan	3
Metodologia de cercetare.....	4
Principalele rezultate ale studiului.....	6
Problemele cu care se confruntă cadrele didactice din învățământul simultan	6
Sprijinul de care au nevoie cadrele didactice din învățământul simultan.....	10
Soluții și intervenții necesare în învățământul simultan din România	13
Index de figuri	14

Descrierea situației învățământului simultan în România

La nivelul anului școlar 2021-2022, potrivit datelor Ministerului Educației, 111.755 de elevi de clasele primare și gimnaziale învățau în sistemul de învățământ simultan, 92% fiind copii din mediul rural. Procentual, sistemul de învățământ simultan cuprinde 7,1% din elevii din întreaga țară.

Datele ministerului de resort, pentru școlar 2021-2022m prezintă 7.832 de clase cu elevi ce învață simultan din care 7.218 clase în mediul rural, 614 clase în mediul urban media fiind de 14 elevi per clasă. Distribuția pe cicluri de studiu, la nivelul datelor oficiale arată că aproximativ 10% din elevii din clasele primare învățau simultan (87.835 elevi din 870.341), iar 3,4% din elevii de gimnaziu (23.920 elevi din 702.754) erau în aceeași situație. 7.400 de învățători care predau simultan la clasele primare și circa 2.400 de profesori, la clasele gimnaziale, potrivit datelor Ministerului Educației furnizate la solicitarea Edupedu.ro.

Învățământul simultan este specific școlilor din mediul rural. Fie că vorbim de Simultan II (adică două clase simultane), Simultan III, sau chiar Simultan IV – acolo unde în structura clasei elevi sunt patru clase.

Organizarea acestui tip de învățământ este reglementată prin Legea Educației Naționale 1/2011 și Ordinul MECS 3062/19.01.2012. Acestea stabilesc că „în localitățile izolate geografic, sau lingvistic ori în localitățile în care efectivele de elevi corespunzătoare unui anumit nivel de clasă din învățământul primar sau gimnazial sunt mai mici decât efectivele minime prevăzute de lege și nu există posibilitatea asigurării transportului școlar se organizează clase în regim simultan”.

Potrivit Legii Educației Naționale 1/2011, atât în învățământul primar, cât și în cel gimnazial, o clasă de elevi nu trebuie să aibă mai puțin de 10 copii. Profesorii care au clase simultane primesc spor, iar salariul crește cu până la 20% dacă sunt 5 clase adunate într-una singură.

Alte informații cu privire la învățământul simultan

Unele dintre dezavantajele învățământului simultan au fost identificate într-o cercetare din 2016, publicată în Revista de psihologie, de profesoara Roxana Acatrinei, cadru didactic la Școala Gimnazială Cornu Luncii, Suceava:

- o profesorii nu sunt special pregătiți și pentru un atare tip de învățământ, iar posibilitățile de perfecționare sunt reduse în continuare;
- o profesorii care lucrează în învățământul simultan folosesc aceleași cărți de specialitate ca și cei din învățământul normal;
- o nu există recomandări curriculare speciale pentru aceste clase. Prin activitatea lui, profesorul va urmări îndeplinirea aceluiași obiective-cadru/ competențe generale și obiective de referință/ competențe precum cei din învățământul simplu;
- o există două moduri în care profesorul poate lucra în clasă: o predare sincronică – prezintă teme asemănătoare în mod unitar, adaptând cerințele de lucru particularităților metodice ale disciplinei și de vârstă ale copilului, sau împarte timpul și se adresează fiecărui colectiv separat, activitatea directă alternând cu cea indirectă;
- o timpul este un factor crucial în activitatea la clase simultane; lecția necesită o proiectare atentă, realistă pentru a se evita apariția „timpilor morți” în timpul activității; activitatea independentă va fi foarte bine alcătuită, cu un timp de rezolvare egal cu activitatea directă pe care profesorul o va desfășura cu cealaltă clasă.

În mare parte, așa cum vom vedea pe parcursul acestui studiu, lucrurile s-au menținut la acest nivel.

La începutul anului 2021 a fost propusă *"finanțarea per formațiune de studiu, combinată în școlile cu puțini copii, cu cea actuală"*, fără însă ca această propunere să fie concretizată.

Metodologia de cercetare

Studiul de evaluare a problemelor din învățământul simultan în România și-a propus următoarele obiective:

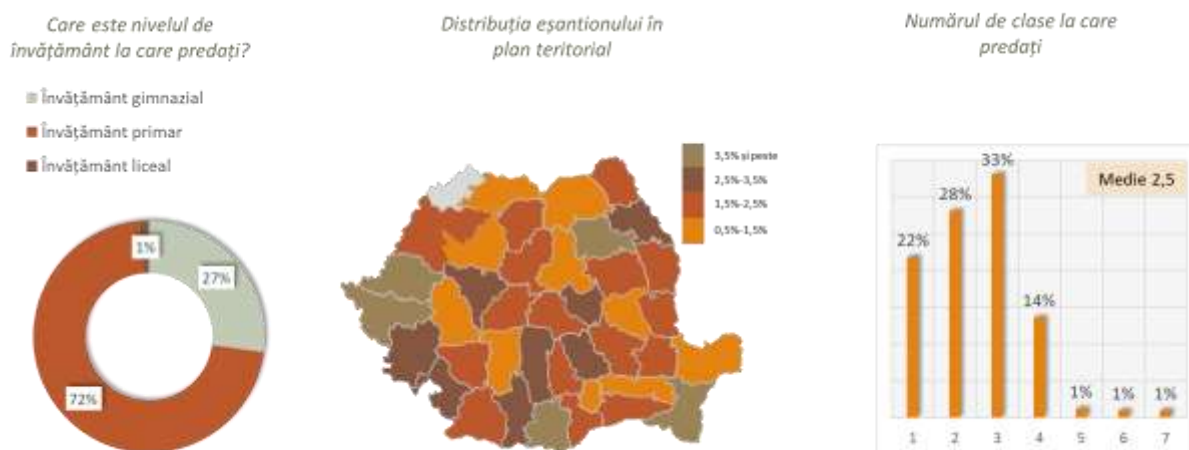
- Identificarea problemelor cu care se confruntă cadrele didactice din învățământul simultan;
- Identificarea sprijinului didactic de care au nevoie cadrele didactice din învățământul simultan;
- Index de soluții alternative, sau de îmbunătățire a accesului copiilor din zonele depopulate sau izolate la educație.

Metodologia utilizată în cadrul studiului a fost de tip cantitativ, prin anchetă pe bază de chestionare aplicate în rândul învățătorilor, profesorilor diriginți din clase de simultan. Eșantionul rezultat a avut un volum de 402 respondenți, cadre didactice din învățământul simultan. Strategia de eșantionare utilizată a fost de tip probabilist, multistadial, multistratificat cu reprezentativitate națională, urban, rural, cu selecția aleatoare în ultimul strat (județ). Eșantionul este reprezentativ la nivel național, într-un interval de încredere de 95%, cu o marjă de eroare de $\pm 5\%$.

Chestionarul a cuprins trei secțiuni:

- O secțiune dedicată identificării a problemelor cu care se confruntă cadrul didactic la clasă în etapele didactice
- O baterie de identificare a opiniilor privind soluțiile optime pentru elevi și nevoile de pregătire a cadrelor didactice pentru îmbunătățirea accesului la educație al copiilor.
- Un set de întrebări privind caracteristicile socio-demografice și pedagogice ale cadrului didactic respondent.

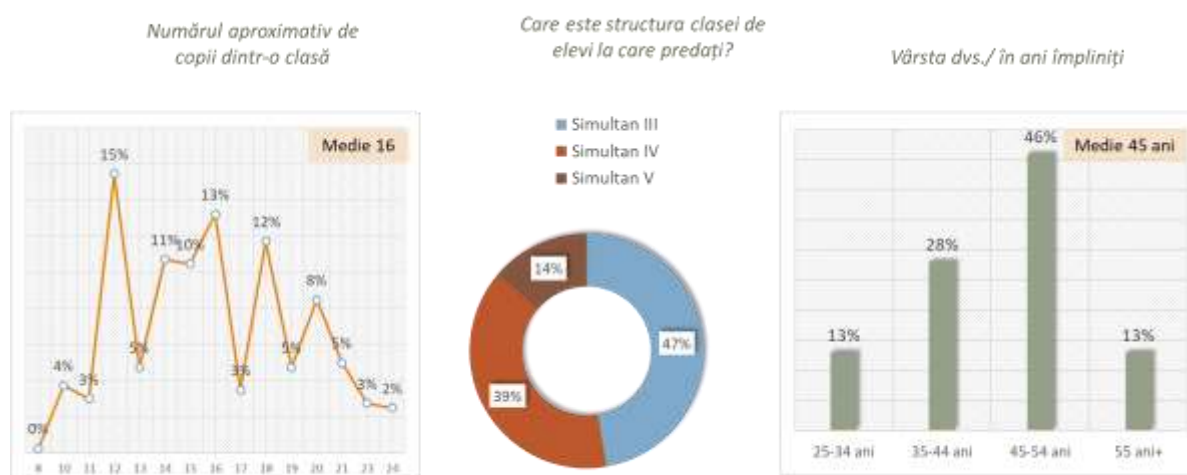
Perioada de colectare a datelor a fost între 15 martie și 5 aprilie 2024.

Figură 1- Structura rezultată a eșantionului în plan teritorial, nivele educaționale și structură pe clase

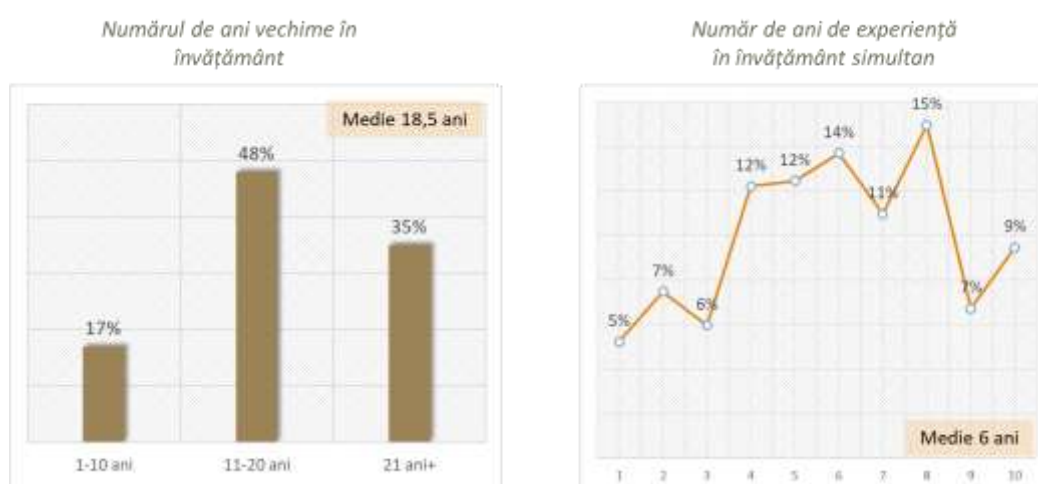
Culegerea datelor s-a realizat la nivelul fiecărui județ cu excepția județului Satu-Mare unde în perioada colectării datelor nu a putut fi contactată nicio școală cu regim simultan care să dorească să participe la sondajul de opinie realizat.

Aproximativ două treimi dintre cadrele didactice intervievate predau doar în învățământul primar (72%), cea ce corespunde datelor la nivel național. Față de structura cicluri de învățământ prezentată anterior, pe parcursul analizei datelor am păstrat structura rezultată din colectare, fără ponderare, din următoarele motive: eșantionarea s-a realizat la nivel de școală, școlile cu două cicluri de învățământ având un număr mai mare de cadre didactice.

Figură 2- Structura rezultată a eșantionului: nr de copii/clasă, tip de predare

În medie, clasele la care predau cadrele didactice intervievate au 16 copii, cea mai mare parte dintre acestea (47%) incluzând copii din trei ani școlari (simultan III). Mai mult de o treime dintre clasele de simultan (39%) la care predau cadrele didactice intervievate sunt clase în care învață copii de patru categorii de vârste.

Figură 3- Structura rezultată a eșantionului: vechime în învățământ și experiență în predare simultană

Media de vârstă a cadrelor didactice intervievate este de 45 de ani, similară mediei de vârstă din învățământul preuniversitar în general. Remarcăm la acest nivel (ca de altfel în tot sistemul de

învățământ), îngustarea accentuată a distribuției pe categorii de vârstă sub 45 de ani, ceea ce înseamnă că în aproximativ un deceniu deficitul de cadre didactice în învățământul preuniversitar va deveni acut la nivel sistemic, nu doar în zonele defavorizate.

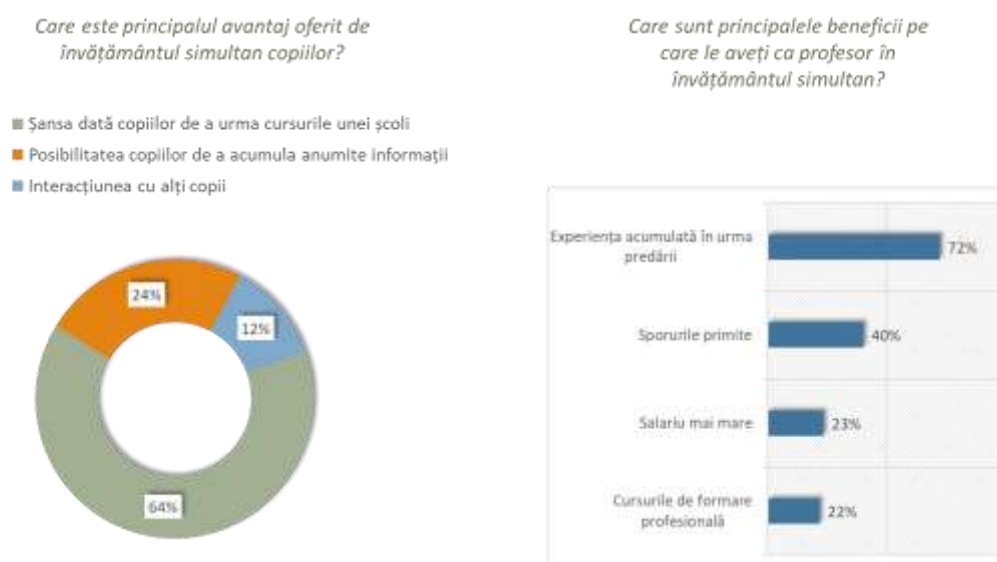
Deși, așa cum am văzut în figura anterioară, majoritatea cadrelor didactice intervievate sunt persoane cu vârste peste 45 de ani, cu experiență în învățământ de aproape 20 de ani (18,5 media numărului de ani în învățământ) pentru majoritatea acestora experiența de predat în sistem simultan este relativ recentă (medie 6 ani).

Principalele rezultate ale studiului

Problemele cu care se confruntă cadrele didactice din învățământul simultan

Două treimi dintre cadrele didactice care predau în învățământul simultan din România consideră ca acesta dă șansa copiilor de a urma cursurile unei școli, fiind soluția ultimă de accesibilizare a accesului la educație pentru copii din zone afectate de depopulare severă, în condițiile lipsei facilităților de transport. În mod real, învățământul simultan reprezintă o șansă atât pentru copii cât și pentru cadrele didactice care își păstrează locurile în învățământ în condițiile reducerii numărului de elevi, dar și în condiții salariale mai avantajoase.

După cum se poate observa în figura următoare pentru 40% dintre cadrele didactice intervievate sporturile primite reprezintă un beneficiu important ca profesor în învățământul simultan, iar salariul este de asemenea unul motivator pentru un sfert dintre acești profesori și învățători. Experiența acumulată în urma predării este un beneficiu menționat de trei sferturi dintre respondenți ca fiind un motivator al predării în învățământul simultan. Această experiență, generală într-o meserie vocațională, se asociază în mare măsură în aceste situații cu prestigiul social. Comunitățile locale cu puțini copii, în care cadrul didactic are activitate simultană tind să acorde acestuia un plus de respect și considerație în comparație cu alte comunități mai mari, ceea ce face ca activitatea profesională în domeniul educației să fie mai motivantă.

Figură 4- Predarea în învățământul simultan. Avantaje și beneficii

Pentru aproape o treime dintre cadrele didactice din învățământul simultan perspectiva generală asupra avantajelor oferite de învățământul simultan copiilor este cea de servicii minimale educaționale: copiii pot interacționa cu alți copii, copiii au posibilitatea de a acumula câteva informații.

Pentru majoritatea cadrelor didactice principalii factori de blocaj care împiedică profesorii și învățătorii din învățământul simultan să își desfășoare activitatea în bune condiții vizează lipsa materialelor didactice adecvate pentru acest tip de predare (58%) și lipsa suportului informațional (53%), respectiv a lucrărilor metodice de specialitate care să ofere suport cadrului didactic în adaptarea cerințelor programei școlare la realitățile învățământului simultan. Așa cum am precizat anterior, cerințele educaționale pentru învățământul simultan sunt aceleași ca și pentru învățământul obișnuit, inclusiv elementele de evaluare a performanței elevilor (număr de note, lucrări scrise, evaluări periodice sumative etc.). 41% dintre cadrele didactice resimt, chiar la câțiva ani de la debutul în învățământul simultan, lipsa experienței în acest tip de activitate didactică. La această pondere se adaugă lipsa recomandărilor curriculare (40%), respectiv a lucrărilor deficitul de pregătire particulară pentru cadrele didactice care profesează într-un astfel de sistem educațional (34%).

Mai mult de o treime dintre cadrele didactice intervievate menționează ca principale dificultăți cu care se confruntă distanța mare până la școală (39%) și lipsa mijloacelor de transport care să permită deplasarea cadrului didactic până la școală (41%). Avantajele financiare oferite nu sunt în măsură să acopere cheltuielile cu deplasarea zilnică și durata de timp care este pierdută de către cadrul didactic pentru deplasare. Din acest motiv, în cazurile cadrelor didactice navetiste (41% dintre respondenți) procesul didactic suferă perturbări frecvente generate de cauze diverse de la fenomene meteo care, coroborate cu starea precară a infrastructurii de transport pe timpul iernii sau al toamnei, aduc întârzieri în deplasarea profesorului cu autoturismul personal, până la dereglări în programul mijloacelor de transport în comun acolo unde acesta există. Lipsa facilităților de cazare, cel puțin temporară, a cadrului didactic în incinta școlii sau în proximitate, pe parcursul unui an școlar, generează accelerarea efectului de depopulare: părinții puținilor copii rămași, în condițiile unei educații precare, fac eforturi pentru a se muta din localitate pentru a le asigura copiilor șanse mai bune la educație (cel puțin din ciclul gimnazial). Acest proces de accelerare duce în timp relativ scurt la dispariția comunității.

Care sunt principalii factori de blocaj care împiedică profesorii din învățământul simultan să-și desfășoare activitatea în bune condiții?

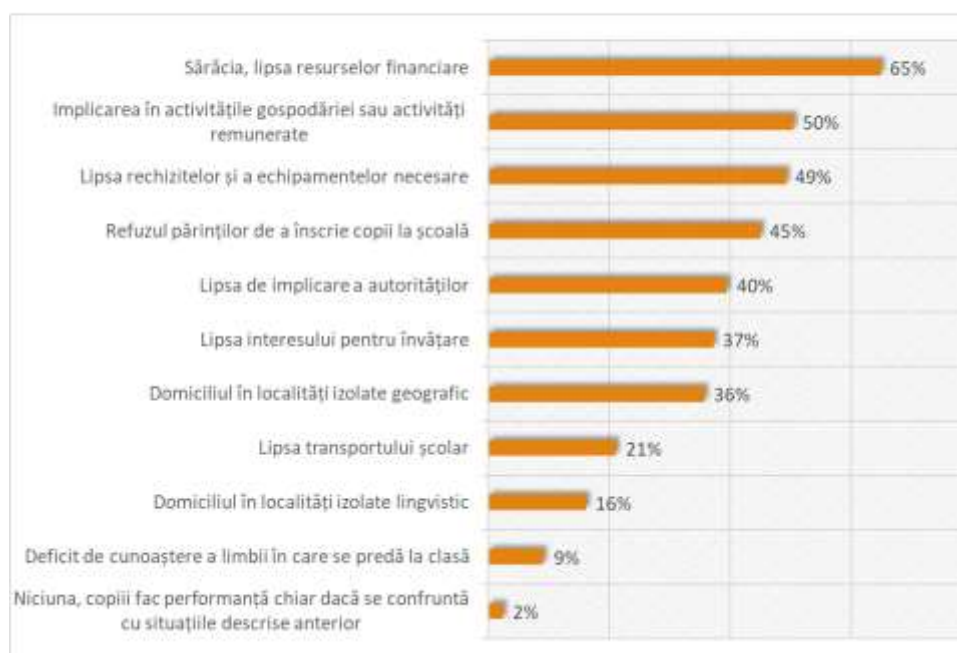
Figură 5- Principalii factori de blocaj ai activității în învățământul simultan

Accesibilitatea scăzută școlilor cu învățământ simultan pentru cadrele didactice navetiste este principalul argument ca unul din trei profesori intervievați (35%) să menționeze ca factor de blocaj lipsa motivației financiare. Remarcăm în graficul anterior că lipsa de interes a copiilor, deși are o pondere semnificativă statistic (15%) este pe ultimul loc al ierarhiei. Dimpotrivă, în mare parte din cazurile intervievate interesul copiilor pentru școală a fost menționat ca factorul motivator principal pentru cadrul didactic.

Întâlnirile operatorilor de teren în cadrul procesului de colectare a datelor cu autorități locale din mediul rural arată, în mare parte, la nivel calitativ că fenomenul depopulării este conștientizat acut de majoritatea acestor autorități, că relația de dependență între deficitul de educație, servicii de sănătate, servicii sociale și declinul demografic este înțeleasă. Însă, tot în majoritatea cazurilor, nu există competențe și informații cu privire la posibilitatea autorităților locale de a atrage în comunitatea pe care o reprezintă cadre didactice, personal medical și de asistență socială și fonduri pentru construcția de centre de cazare destinate acestor categorii de vectori de dezvoltare comunitară, chiar în condițiile în care comunitatea se arată dispusă de a contribui financiar la susținerea parțială a acestor eforturi.

”Nu mai avem învățător, nu avem asistentă medicală, nu avem asistent social, nu mai avem pe nimeni de aici din sat. Doar preot. De aceea am rămas doar câțiva și o să dispărem și aceștia. Tinerii pleacă când văd că aici nu mai vine nimeni. Dacă am avea bani să construim o casă cu trei camere: pentru învățător, pentru asistentă medicală și pentru asistentul social, să nu mai facă naveta. Să stea aici. Și poate ar mai fi o șansă pentru noi. Sau măcar cineva să dea cineva o parte din bani că mai punem și noi mână de la mână. Avem nevoie de învățători și profesori aici din sat ca de aer. Înțelegem asta și cerem, rugăm pentru ajutor!” (viceprimar-rural)

Care sunt principalele bariere în calea performanței, în cazul copiilor înscrși în învățământul simultan?

Figură 6- Principalele bariere în calea performanței copiilor înscrși în învățământul simultan

98% dintre cadrele didactice intervievate (practic cvasitotalitatea acestora) menționează probleme structurale care blochează performanța școlară a copiilor.

Două treimi dintre cadrele didactice intervievate (65%) consideră că sărăcia gospodăriilor de proveniență a copiilor este principala barieră în calea performanței acestora în învățământul simultan. Acesta este, așa cum vom vedea, și principalul argument adus de cadrele didactice pentru a justifica absenteismul, abandonul școlar, respectiv ieșirea timpurie din educație a copiilor din aceste zone. Gradul crescut de pauperitate îmbracă aspecte multiple: de la lipsa alimentației necesare pentru susținerea unui efort cognitiv de lungă durată necesar activității școlare de 4-5 ore, până la lipsa hainelor și încălțămintei necesare venirii la școală, a rechizitelor școlare minimale și a instrumentelor de scris sau a mijloacelor de a-și asigura igiena corporală minimă (șervete pentru șters nasul, tampoane pentru fete, săpun pentru spălat mâinile sau corpul, pastă și periuță de dinți etc.). În cele mai multe dintre gospodăriile cu grad ridicat de sărăcie copiii sunt principalele victime ale condițiilor de viață precare. Lipsa rechizitelor școlare menționată de 49% dintre cadrele didactice particularizează doar acest aspect al sărăciei acute indicând oportunitatea unei intervenții punctuale care să vină în sprijinul acestor copii. Menționăm că utilitatea rechizitelor școlare crește dacă acestea sunt utilizate intensiv de copil în interiorul școlii și scade dacă ele sunt luate acasă și împărțite cu alți membri ai familiei, sau utilizate în condițiile improprii din gospodărie. Programele integrate de asistență complexă pentru copii care să includă masă, educație după școală, haine (măcar un schimb de tip trening-uniformă care să fie purtat doar la școală, igienă și prevenție medicală- cel puțin un control stomatologic anual), programe care preiau pe întreaga perioadă a școlii mare parte din ceea ce familia de proveniență nu poate oferi copilului sunt cele care produc rezultatele dezirabile. Intervențiile segmentate, sectoriale riscă să fie diluate de aspectele sociale-economice, sanitare și educaționale deficitare neadresate la nivel de gospodărie.

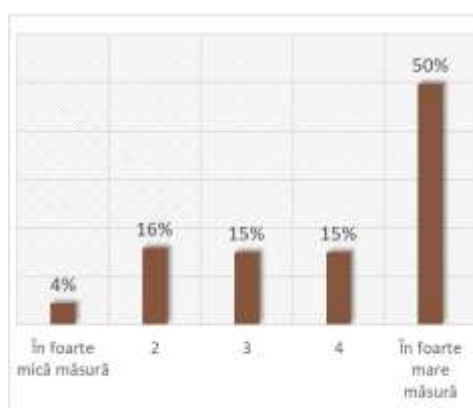
”Copii sunt foarte sărăcuți aici la noi. Și îmi este foarte milă de ei, că nu au nicio vină. Își împart câte trei frați aceeași pereche de ghete ca să vină la școală când plouă, ca restul au doar papuci, îi vezi cu hăinuțele rupte, cu mâinile și năsurile murdare. Mi-e milă de ei să-i văd cum vin înghețați de frig, să îi știu cum stomăcuțurile goale, unii dintre ei și cu vreo vânătăie de la vreun părinte alcoolic. Cum să-i cert că nu și-au făcut temele când el n-are nici masă ca lumea acasă pe care să scrie? Cum să vreau să aibă caiete curate când el nici creion nu are, sau pix? El vine micuțul de drag la școală, că speră să-i fie mai bine în viață și să scape de sărăcia din casa de acum. Dar pentru cei mai mulți visul asta este rapid spulberat.” (învățătoare, învățământ simultan)

Jumătate dintre cadrele didactice (50%) au menționat ca factor de blocaj al performanțelor școlare implicarea copiilor (chiar de la vârste foarte mici, din ciclul primar) în activități casnice, în special munca în agricultură sau pentru creșterea animalelor, inclusiv muncă remunerată cu ziua în comunitate și activități de îngrijire a fraților mai mici și a gospodăriei. O parte semnificativă (fără a avea însă un ordin de mărime statistic) a acestor copii preiau activitățile adulților din gospodărie plecați în străinătate sau în țară să obțină venituri sau aflați în situație de indisponibilitatea de muncă (handicap fizic sau mintal, deținuți, gravide/lăuze etc.). Această implicare a copiilor în activități de muncă, dincolo de aspectele generale legate de drepturile copilului corelează semnificativ cu refuzul unora dintre părinți de a-și înscrie sau trimite copii la școală.

40% dintre cadrele didactice din învățământul simultan sunt nemulțumite de implicarea autorităților locale în determinarea familiilor să își înscrie/ trimită copiii la școală, dar și în asigurarea unei soluții de transport pentru copiii aflați în zone izolate, sau la distanța mare de unitatea școlară. Soluția amenajării în incintele școlilor (cel puțin a unora) a unor internate/ dormitoare pentru copii care să permită deplasarea săptămânală în familii nu zilnic, chiar pentru copiii de vârste mici poate fi un tip de intervenție care să urmărească interesul superior al copilului în mod activ și concret. Analiza de tip cost beneficiu a unei astfel de intervenții, chiar și în regim pilot poate constitui un punct de plecare pentru o politică publică în domeniu.

Lipsa interesului pentru învățare pe care o menționează 37% dintre cadrele didactice (mai ales din ciclul gimnazial) este, în fapt, consecința deficitului de resurse economice și a performanței școlare deficitare în ciclul primar. Fiecare an în care copilul înregistrează deficit de informații contribuie semnificativ procentual (medie 10%/an) la probabilitatea de abandon școlar. Cu alte cuvinte dacă în primii cinci ani de educație (ciclul primar) copilul a înregistrat constant performanțe modeste (calificative cu nivel de satisfacție slab) șansele lui de a recupera sunt minime, iar abandonul în ciclul gimnazial este aproape iminent.

Pe o scală de la 1, în foarte mică măsură la 5, în foarte mare măsură, cât de benefic credeți că este învățământul simultan pentru copiii înscriși?

Care este principala metodă de predare folosită de dvs. la clasă?

Figură 7-Utilitatea învățământului simultan pentru copii. Metode de predare

65% dintre cadrele didactice participante la sondajul de opinie consideră că învățământul simultan este benefic pentru copiii înscriși pentru că le oferă totuși o șansă (singura în fapt) de a avea acces la educație la nivelul curriculei naționale. Chiar dacă această formă de învățământ este cunoscută de către decidenții naționali ca fiind deficitară, așa cum am arătat în descrierea inițială și este percepută ca problematică de către toți actorii sistemici, inclusiv de către cadrele didactice, ultimele trei decenii nu au generat încă intervenții în domeniu care să propună soluții sau alternative pentru cei peste 110.000 de copii care sunt beneficiarii acestui sistem.

Majoritatea cadrelor didactice intervievate predau în sistem simultan III sau IV, respectiv cu trei sau patru nivele de educație în clasă. Nevoia de adaptare la orarul școlar, suprapusă peste dificultățile de transport pentru cadrele didactice navetiste, peste solicitările copiilor de a se reîntoarce acasă într-un program fix precum și peste densitatea informațională mare din curricula școlară, neadaptată învățământului simultan face ca metoda principală de predare să fie predarea sincronică, cu gestionarea copiilor simultan, în aceeași unitate de timp pentru trei sau mai multe conținuturi informaționale. Acest tip de predare crește dificultatea de receptare și înțelegere a informației și implicit scade calitatea actului didactic.

Sprijinul de care au nevoie cadrele didactice din învățământul simultan

În acest context, principalele dificultăți pe care cadrul didactic le resimte în activitatea sa la catedră au în vedere în primul rând gestionarea timpului (52% dintre respondenți), captarea atenției copiilor, transmiterea informațiilor și interacțiunea cu ei. În condițiile nevoii de a transmite în aceeași unitate de tip trei până la cinci conținuturi informaționale, de multe ori slab corelate între ele, procesul de pregătire și gestionare a lecției este o provocare pentru cele mai multe cadre didactice (46%).

”De când am venit aici ca învățătoare am cerut la inspectorat și la toate întâlnirile pe care le-am avut la nivel de județ: dați-mi să văd un plan de lecție model pentru învățământul simultan cu copii de la clasa 0 la clasa a IV-a, dați-mi și mie vă rog un exemplu de bună practică în care să împac și programa și predarea în simultan. Nimeni nu mi-a dat nimic. Și eu am vrut să abandonez și să plec, că simt că efectiv nu reușesc să fac treabă: pe unul să-l învăț să țină creionul în mână, pe celălalt mulțimi, pe al treilea ecuații cu două necunoscute. Să vină cineva să mă învețe cum se face treaba asta într-o singură oră cât să plece fiecare din ei cu lecția învățată din clasă. Mi-e milă de ei. Mi-e milă și de mine câteodată. Nici nu poți să îiții mai mult la școală că le e foame și vine și părintele și îți face scandal. Și pe bună dreptate.” (învățătoare în sistem simultan)

Care sunt principalele probleme pe care le întâmpinați în procesul de predare în învățământul simultan?

Figură 8- Principalele probleme în activitatea de predare în învățământul simultan

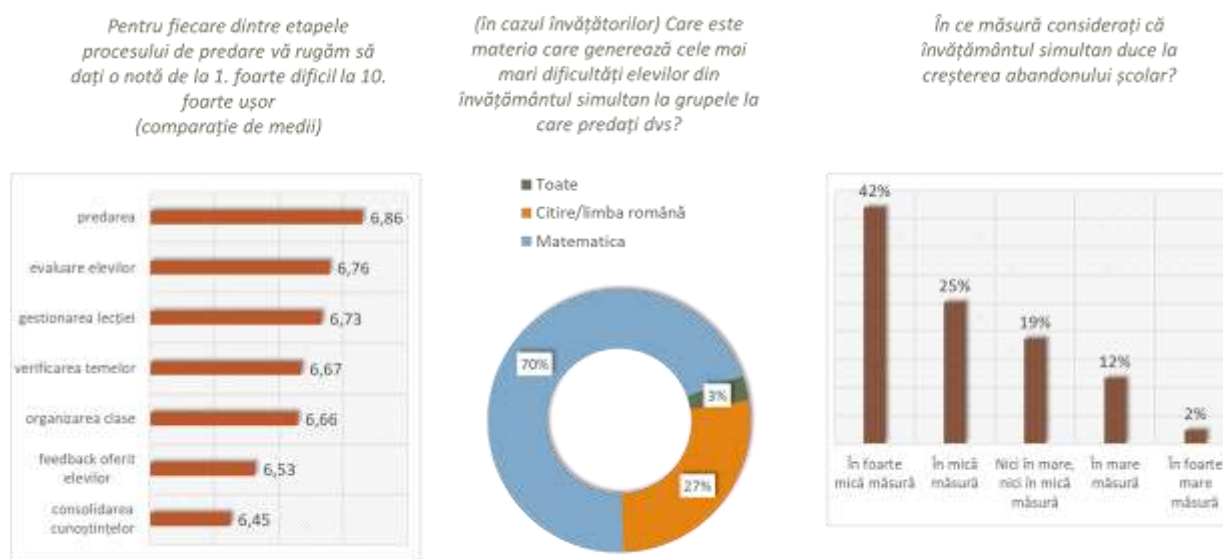
În evaluarea cadrelor didactice intervievate (402 cadre didactice la nivel național) toate etapele actului didactic au obținut medii de evaluare sub pragul de satisfacție (7 puncte pe o scală de 10). Dacă predarea este momentul lecției cu nivelul cel mai înalt de apreciere a calității, fiind un moment ce depinde aproape exclusiv de cadrul didactic, etapele care îi includ pe copil (feedback oferit elevilor, etapa de consolidare a cunoștințelor) sunt secvențele didactice la care de cele mai multe ori, în realitate se renunță cu totul pentru a putea păstra orarul programat. Din punct de vedere didactic aceste două ultime etape care au un puternic caracter formator sunt și cele mai dificil de gestionat de către cadrul didactic. Acesta trebuie să determine o clasă, așa cum am arătat de 15-16 copii în medie, cu 3-4 vârste diferite, să se asculte unii pe ceilalți, să nu rădă unii de ceilalți, să nu se eticheteze reciproc sau să genereze elemente de bullying etc. Aceasta este un motiv în plus pentru cadrul didactic să prefere eliminarea acestor secvențe didactice din planul real al lecției.

Fiecare dintre lecțiile gestionate în regim simultan are un grad ridicat de dificultate. Însă, din curricula școlară cadrele didactice au evidențiat două materii care re remarcă prin dificultate de la prima clasă a ciclului primar până la ultima a ciclului gimnazial, respectiv cele două materii care constituie baza Evaluării naționale: matematica în primul rând (70%) și limba română/ citirea (27%). Analiza sistemică a efectelor acestei forme de învățământ la nivel de Minister ar trebui să pornească de la evidențierea ponderii în care copiii din învățământul simultan reușesc să obțină note la Evaluarea națională care să le permită continuarea parcursului școlar cu șansa de a lua bacalaureatul după finalizarea liceului.

Aceste motive coroborate au determinat majoritatea cadrelor didactice participante la sondajul de opinie să considere că învățământul simultan nu duce la abandon școlar, deoarece este soluția ultimă pentru minimă alfabetizare. Abandonul școlar este determinat de sărăcia familiilor de proveniență a

copiilor și de lipsa unei alternative pentru învățământul simultan care să genereze mai mult decât alfabetizare, respectiv să permită performanță școlară.

”A spune că învățământul simultan e cauza e ca și cum ai spune că manevrele de resuscitare au generat decesul. Învățământul simultan oferă copiilor din mediile defavorizate șansa de a ști să scrie și să citească, noțiuni elementare de științe și literatură română. Oferă minimum. Atât putem face cu competențele pe care le avem, în condițiile pe care le avem. De aici și până la performanță este drum lung, ca de la supraviețuire la sănătate, dacă vrei. Da, este nevoie de soluții mai bune. Le așteptăm de 30 de ani. Eu, dar mai ales acești copii care nu mai au încredere în șansele lor pentru viitor.”-(profesor matematică învățământ simultan)

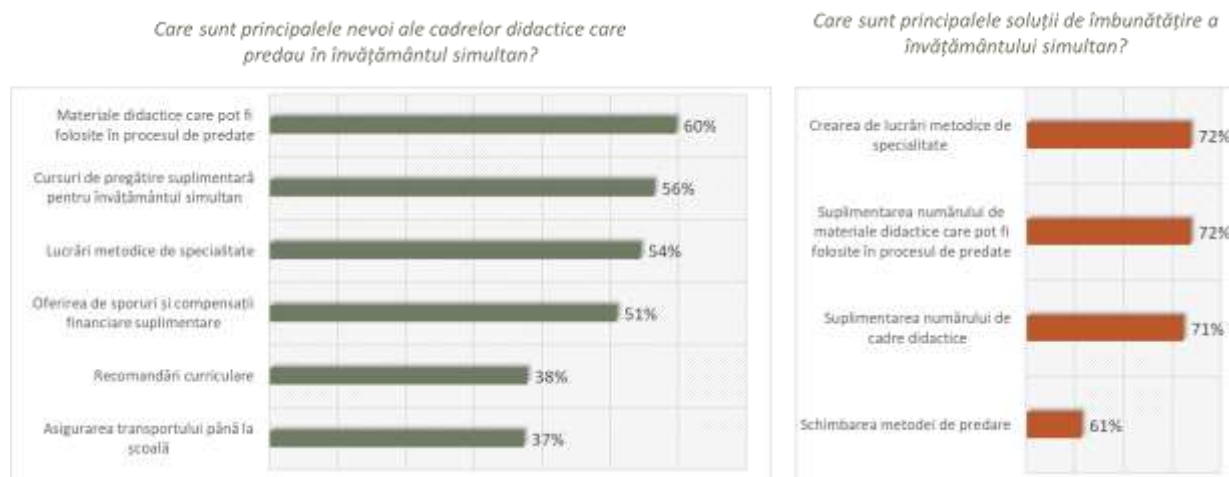
Figură 9- Dificultăți ale procesului educațional în învățământul simultan

Aproximativ o treime dintre cadrele didactice intervievate (28%) au menționat rolul demotivant al familiei în determinarea abandonului școlar al copiilor, lipsa de interes a adulților din familie pentru a susține copilul în menținerea în educație. Politicile publice de încurajare a prezenței școlare a copiilor prin burse școlare, masă caldă dată la școală copiilor, ajutoare sociale pentru familie sunt, în opinia acestor cadre didactice, insuficient condiționate de trimiterea copiilor la școală și insuficient susținute prin programe de educare a părinților pentru suportul procesului educațional al copiilor.

”Pe cei mai mulți lipsurile îi fac să renunțe, condițiile grele de viață, mulți frați, nevoie familiei de a-i trimite de mici să facă rost de bani. O mare parte din aceste familii nu conștientizează că educația e singura șansă a copiilor să depășească nivelul foarte slab economic în care se află familia. Că toți trebuie să facă un efort pentru a le da această șansă copiilor. Vorbim cu ei, încercăm să le explicăm, dar vin și spun că ”prea multă școală strică”, sau ”ce face cu școala, că banii sunt la putere azi”. Sunt copii pe care îi vezi că și-ar dori să rămână, să vină în continuare, dar nu-i lasă familia. Credeți că este vreun copil căruia îi place mai mult să meargă la sapă decât la școală? Nu, nu este! Dar nu are ce face. Sunt unii pe aici pe care-i iau părinții la muncă în străinătate în construcții de la 12-13 ani.” (profesoară, învățământ simultan)

Soluții și intervenții necesare în învățământul simultan din România

Așa cum am arătat în repetate rânduri și cum de la nivel guvernamental este cunoscut deja învățământul simultan este o soluție de avarie. Efortul de găsire a alternativelor educaționale trebuie intensificat, iar experiențe internaționale pentru sisteme alternative de educație destinate zonelor cu grad ridicat de depopulare trebuie pilotate și analizate din punct de vedere al eficienței la nivel național astfel încât șansa copiilor la educație din aceste zone să fie una reală.

Figură 10- Intervenții necesare în învățământul simultan din România

Cadrele didactice participante la sondajul de opinie au nevoie imperativă de materiale didactice care să poată fi utilizate în procesul de predare și care să permită accesarea simultană a copiilor de vârste diferite pentru ani educaționali diferiți (60%), de cursuri de pregătire suplimentară pentru învățământul simultan (56%) și de lucrări metodice de specialitate. Majoritatea cadrelor didactice solicită sporuri și compensații suplimentare din punct de vedere financiar, mai ales pentru acoperirea cheltuielilor de transport către unitățile școlare.

Evidențiem în figura anterioară că aproape două treimi dintre cadrele didactice interviewate (61%) consideră că schimbarea metodei de predare, cu tot ceea ce include ea (schimbare curriculară, schimbare de metodologice de lucru, metode și tehnici, obiective didactice și indicatori de performanță) este cea mai bună soluție pentru copiii din zonele în care acum se utilizează învățământ simultan.

"Ministerul ar trebui să dezvolte și să implementeze politici și măsuri pentru a asigura că toți elevii au acces echitabil la educație și că niciun elev nu este marginalizat sau exclus din acest proces din cauza resurselor sau a altor factori socio-economici. Ministerul ar trebui să implementeze sisteme eficiente de monitorizare și evaluare a performanței învățământului simultan, pentru a identifica și remedia problemele și pentru a asigura calitatea și eficacitatea acestuia. Ministerul ar trebui să investească în cercetare și inovare pentru a identifica cele mai bune practici în educația simultană și pentru a dezvolta noi tehnologii și abordări pedagogice care să sprijine acest tip de învățare. Ministerul ar trebui să ofere informații clare și actualizate despre politicile și procedurile legate de învățământul simultan și să mențină o comunicare deschisă și transparentă cu toate părțile implicate, inclusiv elevi, părinți, cadre didactice și comunitatea în general, ar trebui să ofere orientări clare și standarde curriculare pentru învățământul simultan, care să ajute la alinierea materialelor didactice și a metodologiilor de predare la nevoile și obiectivele de învățare specifice acestui mod de predare." (cadre didactice din participante la studiu)

Index de figuri

Figură 1- Structura rezultată a eşantionului în plan teritorial, nivele educaţionale şi structură pe clase	4
Figură 2- Structura rezultată a eşantionului: nr de copii/clasă, tip de predare.....	5
Figură 3- Structura rezultată a eşantionului: vechime în învăţământ şi experienţă în predare simultană	5
Figură 4- Predarea în învăţământul simultan. Avantaje şi beneficii	6
Figură 5- Principalii factori de blocaj ai activităţii în învăţământul simultan.....	7
Figură 6- Principalele bariere în calea performanţei copiilor înscrişi în învăţământul simultan	8
Figură 7-Utilitatea învăţământului simultan pentru copii. Metode de predare	10
Figură 8- Principalele probleme în activitatea de predare în învăţământul simultan	11
Figură 9- Dificultăţi ale procesului educaţional în învăţământul simultan	12
Figură 10- Intervenţii necesare în învăţământul simultan din România	13